

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2008 m. gegužės 21 Nr. PA-P-33-9-8
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus Kęstučio Širvaičio
2007-06-07 pavedimą Nr.P-33-9

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Laimutė Švagždienė (grupės vadovė)
Kęstutis Grigas

Auditas pradėtas 2007-06-07
Auditas baigtas 2008-05-21

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai	6
1.1. Dėl kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui bei nuotekoms) skaičiavimo ir mokėjimo	6
1.2. Dėl socialinės globos asmenims su sunkia negalia	6
1.3. Dėl moksleivių nemokamo maitinimo	7
2. Kiti pastebėjimai	8
3. Rekomendacijos	10

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus 2007 m. birželio 7 d. pavedimu Nr. P-33-9 atliko vyriausieji valstybiniai auditoriai Laimutė Švagždienė (grupės vadovė) ir Kęstutis Grigas.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti susijusias su valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui planavimu ir panaudojimu įvykusias ūkines operacijas ir įvykius, jų parodymą finansinėse ir kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių bei priimtų sprendimų, susijusių su specialių tikslinių dotacijų ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Pakruojo rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė), adresas: Kęstučio g. 4, 83152 Pakruojis. Identifikavimo kodas – 288733050.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybei vadovavo meras Saulius Gegieckas, Savivaldybės administracijai (toliau – Administracija) – direktorė Asta Jasiūnienė, Finansų skyriui – vedėja Ingrida Kosteckienė.

Audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl 2007 m. valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl 2008 m. valstybės biudžeto projekto ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu nustatyti faktai, o nepriklausoma nuomonė apie 2007 m. Savivaldybės biudžeto išlaidų ir plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti bei Savivaldybės valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaitas (formas Nr. B-11, B-13, B-14, B-15) ir valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti, valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti panaudojimo teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama 2007 metų Savivaldybės finansinė atskaitomybė: Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaita (forma Nr. B-11 metinė), Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-13 metinė), Biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ataskaita (forma Nr. B-14 metinė), Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-15 metinė).

Auditas atliktas vadovaujantis valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais ir pagal Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjo patvirtintą planą.

Siekdami gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, ištyrėme ir įvertinome vidaus kontrolę ir jos riziką Savivaldybės Administracijoje. Nustatėme reikšmingų rizikos veiksnių galimą poveikį finansinei atskaitomybei bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir jų naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams. Atlikome savarankiškas audito procedūras šiose srityse:

- *Speciali tikslinė dotacija mokinio krepšeliui finansuoti;*
- *Valstybinės (perduotos savivaldybėms) funkcijoms atlikti tikslinės dotacijos, iš jų:*
 1. Socialinė parama moksleiviams;
 2. Kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui bei nuotekoms) skaičiavimas ir mokėjimas;
 3. Socialinė globa asmenims su sunkia negalia;
 4. Socialinė priežiūra socialinės rizikos šeimoms;
- *Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimas pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus.*

Audituotoms sritims parengtos audito programos ir atliktos savarankiškos audito procedūros, surinkta įrodymų, reikalingų auditorių nuomonei pareikšti.

Savivaldybei 2007 metams Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (su vėlesniais pakeitimais)¹ buvo patvirtinta 4 935,5 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti – 14 939,0 tūkst. Lt, Valstybės investicijų programoje numatytiems objektams finansuoti

¹ Lietuvos Respublikos 2007 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2006-12-07 Nr. X-963.

– 3 170,0 tūkst. Lt. Savivaldybės taryba 2007 metais perskirstė² specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšas (446,5 tūkst. Lt). 70,0 tūkst. Lt skirta kitoms savivaldybės reikmėms, 376,5 tūkst. Lt, skirtų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti, socialinei paramai mokiniams ir socialinėms paslaugoms teikti, skirta kitoms socialinėms paslaugoms finansuoti.

Administracija, vykdydama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 3 dalies nuostatas, biudžetinais metais nepanaudotas tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšas (8,8 tūkst. Lt) grąžino į valstybės biudžetą.

Savivaldybės patikslintos 2007 m. išlaidos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti – 4 480,3 tūkst. Lt, mokinio krepšeliui – 14 939,0 tūkst. Lt ir Valstybės investicijų programoje numatytiems objektams finansuoti – 3 170,0 tūkst. Lt.

² Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2007-10-25 sprendimas Nr. T-337, 2007-11-29 sprendimas Nr. T-384, 2007-11-29 sprendimas Nr. T-372, 2007-11-29 sprendimas Nr. T-379, 2007-12-20 sprendimas Nr. T-405, 2007-12-20 sprendimas Nr. T-406, 2007-12-20 sprendimas Nr. T-414.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai

1.1. Dėl kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui bei nuotekoms) skaičiavimo ir mokėjimo

Administracijos Socialinės rūpybos skyrius 2007 metais, pažeisdamas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms administruoti naudojimo ir atsiskaitymo tvarkos aprašo³ (toliau – Aprašas) 5 p. bei Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymo⁴ 5 str. 1 d. reikalavimus, kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui bei nuotekoms) skaičiavimo ir mokėjimo administravimo išlaidoms priskyrė ir panaudojo Apraše nepriskirtas administravimo išlaidoms transporto išlaikymo išlaidas (degalams įsigyti) - 4,4 tūkst. Lt.

Administracija, pažeisdama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms administruoti naudojimo ir atsiskaitymo tvarkos aprašo 5 p. bei Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 p. reikalavimus, kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo administravimo išlaidoms priskyrė 4,4 tūkst. Lt transporto išlaikymui skirtų išlaidų.

1.2. Dėl socialinės globos asmenims su sunkia negalia

Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras (toliau – Centras) 2007 metais, pažeisdamas Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 p. reikalavimus, asmenų su vidutine negalia maitinimo išlaidoms panaudojo 2,5 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, skirtų asmenų su sunkia negalia maitinimo išlaidoms.

³ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-05-28 įsakymu Nr. A1-144 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms administruoti naudojimo ir atsiskaitymo tvarka.

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

Centras, pažeisdamas Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. reikalavimus, asmenų su vidutine negalia maitinimo išlaidoms panaudojo 2,5 tūkst. Lt, skirtų asmenų su sunkia negalia maitinimo išlaidoms. Asmenų su vidutine negalia maitinimo išlaidos turėjo būti finansuojamos iš Savivaldybės biudžeto.

Centro patiriamos išlaidos, vykdant socialinės globos teikimo funkcijas, yra apmokamos atsižvelgiant į globojamų asmenų neįgalumą: išlaidos asmenų su vidutine negalia išlaikymui apmokamos iš savivaldybės biudžeto ir kitų lėšų, išlaidos asmenų su sunkia negalia išlaikymui apmokamos iš specialiosios tikslinės dotacijos lėšų. Centre įvairios paslaugos (transporto, šildymo ir kitos) kartu teikiamos ir asmenims su sunkia negalia, ir su vidutine negalia, tačiau Centras nėra nustatęs išlaidų minėtoms paslaugoms paskirstymo principų ir kriterijų, kuriais remiantis būtų nustatoma, kokia išlaidų dalis turi būti apmokėta iš savivaldybės biudžeto ir kitų lėšų ir kokia iš specialiosios tikslinės dotacijos lėšų. Todėl auditas negali vertinti iš specialiosios tikslinės dotacijos apmokėtų transporto (11,5 tūkst. Lt) ir šildymo (3,0 tūkst. Lt) išlaidų teisėtumo, panaudojimo nustatytiems tikslams ir jų pateikimo finansinėje atskaitomybėje teisingumo.

Centras nėra nustatęs išlaidų transporto ir šildymo paslaugoms paskirstymo principų ir kriterijų, kuriais remiantis būtų nustatoma, kokia išlaidų dalis turi būti apmokėta iš savivaldybės biudžeto ir kitų lėšų ir kokia iš specialiosios tikslinės dotacijos lėšų. Tai įvertinę, auditoriai negali patvirtinti Savivaldybės Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. B-15 metinė) nurodytų 14,5 tūkst. Lt kasinių išlaidų socialinių paslaugų teikimui (asmenims su sunkia negalia) panaudojimo teisėtumo ir jų pateikimo finansinėje atskaitomybėje teisingumo.

1.3. Dėl moksleivių nemokamo maitinimo

Rozalimo vidurinės mokyklos Žvirblonių skyrius iki 2007 m. rugsėjo 1 d. moksleivius maitino Žvirblonių žemės ūkio bendrovės valgykloje. 2007 metais Žvirblonių žemės ūkio bendrovė pateikė sąskaitas už moksleivių nemokamą maitinimą už 1,5 tūkst. Lt sumą. Šios PVM sąskaitos-faktūros sudarytos pagal atitinkamo laikotarpio vaikų lankymo ataskaitas (apmokėtinai lankymo dienas). Mokykla auditui nepateikė Žvirblonių skyriaus moksleivių nemokamo maitinimo išlaidų dokumentų apie įsigytus produktus, kaip reikalauja Socialinės paramos mokiniams įstatymo 4 str. 2 d. Atsižvelgdami į tai, kad mokyklos Žvirblonių skyrius nemokamo maitinimo išlaidas apskaitė ne

pagal produktų įsigijimo išlaidas, o pagal pateiktas PVM sąskaitas faktūras už mokinių maitinimą per lankymo dienas, auditoriai negali patvirtinti, kad produktų įsigijimo išlaidos, kai mokiniai maitinami nemokamai, panaudotos teisėtai.

Mokyklos Žvirblonių skyrius nemokamo maitinimo išlaidas apskaitė ne pagal produktų įsigijimo išlaidas, o pagal pateiktas PVM sąskaitas faktūras už mokinių maitinimą per lankymo dienas. Todėl, auditoriai negali patvirtinti Savivaldybės Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. B-15 metinė) nurodytų 1,5 tūkst. Lt kasinių išlaidų socialinei paramai mokiniams už įsigytus produktus panaudojimo teisėtumo.

2. Kiti pastebėjimai

2007 m. rugsėjo 17 d. Valstybės kontrolė Savivaldybei pateikė pastebėjimus, išvadas ir rekomendacijas⁵ dėl 2008 metams valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir kapitalo investicijoms lėšų planavimo rezultatu (pastebėjimu). Savivaldybė 2007 m. rugsėjo 28 d. rašte Nr. S-1116 (8.14) „Apie rekomendacijų įgyvendinimą“ nurodė priemonės ir veiksmus, kurių Savivaldybė ėmėsi lėšų planavimui tobulinti ir nustatytiems neatitikimams šalinti bei rekomendacijoms įgyvendinti.

2007 m. lapkričio 15 d. Valstybės kontrolė Savivaldybei pateikė pastebėjimus, išvadas ir rekomendacijas⁶ dėl vidaus kontrolės sistemos preliminaraus vertinimo rezultatu. Be kitų nustatytų neatitikimų ir pažeidimų, rašte nurodyta, kad teisės aktų nustatyta tvarka Savivaldybė nepatvirtino Savivaldybės veiklos programos bei Savivaldybės vykdomų specialiųjų tikslinių dotacijų socialinių, ekonominių programų. Savivaldybė 2007 m. gruodžio 14 d. rašte Nr. S-1407 (8.14) „Apie rekomendacijų įgyvendinimą“, 2008 m. kovo 19 d. rašte Nr. S-453 (8.14) „Apie rekomendacijų įgyvendinimą“ ir 2008 m. balandžio 18 d. rašte Nr. S-579 (8.14) „Apie rekomendacijų įgyvendinimą“ nurodė priemonės ir veiksmus, kurių Savivaldybė ėmėsi vidaus kontrolei tobulinti, nustatytiems neatitikimams ir pažeidimams šalinti bei rekomendacijoms įgyvendinti.

2007 m. gruodžio 11 d. Valstybės kontrolė pateikė Savivaldybei pastebėjimus, išvadas ir rekomendacijas⁷ dėl 2007 metų devynių mėnesių Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti ir valstybės lėšų

⁵ Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus raštas „Dėl atlikto 2008 metams valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir kapitalo investicijoms lėšų planavimo rezultatu (pastebėjimu), 2007-09-17 Nr. SX-(33-1.10.1)-69.

⁶ Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus raštas „Dėl vidaus kontrolės“, 2007-11-15 Nr. SX-(33-1.10.1)-91.

⁷ Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus raštas „Dėl 2007 metų devynių mėnesių finansinių ataskaitų vertinimo“, 2007-12-11 Nr. SX-(33-1.10.1)-104.

skirtų kapitalo investicijoms, ataskaitų vertinimo rezultatų. Savivaldybė 2007 m. gruodžio 18 d. rašte Nr. S-1428 (8.14) „Apie rekomendacijų įgyvendinimą“ nurodė priemones ir veiksmus, kurių Savivaldybė ėmėsi nustatytiems neatitikimas šalinti ir rekomendacijoms įgyvendinti.

2007 m. gruodžio 11 d. Valstybės kontrolė pateikė Pakruojo rajono pedagoginei psichologinei tarnybai 2007 metų devynių mėnesių finansinių ataskaitų vertinimo⁸ rezultatus. Pakruojo rajono pedagoginė psichologinė tarnyba 2007 m. gruodžio 11 d. rašte Nr. S-43 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo“ nurodė, kad sudarydama metinę finansinę atskaitomybę atsižvelgs į audito rekomendacijas.

Audito metu Savivaldybei buvo pateiktos audito išvados ir rekomendacijos dėl valstybės investicijų programoje numatytų objektų administravimo pažeidimų sudarant statybos rangos sutartis, žemės sklypo valdymo, statinio naudojimo bei Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų laikymosi. Savivaldybė 2008 m. gegužės 10 d. rašte Nr. 663 (8.15) „Dėl valstybės kontrolės Panevėžio kontrolės skyriaus pastebėjimų ir išvadų“ nurodė priemones, kurių ėmėsi nustatytiems pažeidimams šalinti.

Savivaldybės administracija 2008 m. gegužės 8 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-54 „Dėl 2007 m. panaudotų lėšų mokinio krepšeliui finansuoti“ buvo informuota dėl lėšų mokinio krepšeliui finansuoti naudojimo ir pateiktos rekomendacijos.

Savivaldybės administracija 2008 m. gegužės 15 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-63 „Dėl 2007 m. valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti panaudotų lėšų“ buvo informuota dėl lėšų, skirtų produktams įsigyti, kai mokiniai maitinami nemokamai, apskaitos ir naudojimo bei pateiktos rekomendacijos.

Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras 2008 m. gegužės 15 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-64 „Dėl 2007 m. valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti panaudotų lėšų“ buvo informuotas dėl lėšų, skirtų socialinei paramai asmenims su sunkia negalia, apskaitos ir naudojimo bei pateiktos rekomendacijos.

Rozalimo vidurinė mokykla 2008 m. gegužės 15 d. raštu Nr. SX-33-1.10.1)-65 „Dėl 2007 m. valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti panaudotų lėšų“ buvo informuota dėl socialinės paramos mokiniams skirtų asignavimų apskaitos ir naudojimo bei pateiktos rekomendacijos.

Savivaldybė 2008 m. gegužės 12 d. raštu Nr. S-672 (8.14) „Apie rekomendacijų įgyvendinimą“ informavo, kad atsižvelgdama į audito išvadas į valstybės biudžetą grąžino ne pagal paskirtį panaudotus socialinei globai asmenims su sunkia negalia skirtus 2,5 tūkst. Lt ir socialinių išmokų ir kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo administravimo išlaidoms skirtus 4,4 tūkst. Lt.

⁸ Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus raštas „Dėl 2007 metų devynių mėnesių finansinių ataskaitų vertinimo“, 2007-12-11 Nr. SX-(33-1.10.1)-105.

3. Rekomendacijos

Rekomenduojame Savivaldybei imtis priemonių sustiprinti vidaus kontrolės procedūras Savivaldybėje ir Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, kurios užtikrintų, kad:

- kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui bei nuotekoms) skaičiavimo ir mokėjimo funkcijai vykdyti reikalingos administravimo išlaidos būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka;

- lėšos, skirtos asmenims su sunkia negalia, būtų naudojamos pagal paskirtį ir teisės aktų nustatyta tvarka, būtų nustatyti išlaidų paskirstymo principai ir kriterijai, užtikrinantys, kad specialiosios tikslinės dotacijos lėšos būtų skiriamos ir naudojamos tik asmenims su sunkia negalia;

- nemokamam mokinių maitinimui skiriamos specialiosios tikslinės dotacijos lėšos būtų naudojamos tik produktams įsigyti.

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Laimutė Švagždienė